50e jaar. — Nr 96-97. Vrijdag, 14 AUGUSTUS 1903.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week 6 franks per jaar
Twee » » 5 »
Een » » 4 »

Een blad afzonderlijk 10 centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 centimes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : 1 fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 14 AUGUSTUS 1903.

VAN ALLES WAT.

Nooit werden Godsdienst, Kerk, Priesters en Kloosterlingen gemeener en trouweloozer aangeraand dan heden door boeken en gazetten, die liegen en lasteren, en die weten dat zij liegen en lasteren.

Hoeveel slechte schrijvers zouden wij kunnen aanhalen, die hunne eigen schriften schandvlekten ?

De vuige Voltaire schreef :

— Ik heb mijn leven doorgebracht met eenen hoop vóddeboeken te schrijven, waarvan de helft nooit het licht had mogen zien.

Een advocaat zegde hem :

— Mijn zoon heeft uwe boeken gelezen.

Voltaire antwoordde hem op verwijtenden toon :

— Gij hadt beter gedaan uwen zoon den Catechismus te leeren.

J. J. Rousseau zegde dat de dochter die eene bladzijde leest van zijn boek over de opvoeding, bedorven is en verloren, en hij voegt er bij :

— Ik kan geen e kel mijner boeken zonder ijzing aanschouwen.

Diderot, een vriend van Voltaire, schreef slechte boeken, maar verborg ze zorgvuldig voor zijne dochter en verbood haar ze aan te raken.

Alexander Dumas zegt van een zijner tooneelstukken :

— Wee de dochter, die dit stuk zal zien spelen ! Zij is zedelijk verloren.

De opsteller van zeker slecht gazetje bekende rechtuit dat hij niet één woord geloofde van al wat hij tegen Kerk en priesters schreef, dat hij wist dat hij leugens en laster verspreidde. « Maar, zoo ging hij voort, tegen de pastoors b ssen, dat brengt centen op ; als daarmee geen geld meer te verdienen is, dan ga ik aan een ander zeel trekken. »

* * *

Opgepast dus met de slechte gazetten en boeken ! Zij doen oneindig veel kwaad aan de huisgezinnen ; want, met de lezers te bederven, brengen zij opstand en wanorde in de familiën en zijn hunnen ondergang.

De beidenen begrepen reeds het gevaar der slechte schriften. Valerius Maximus verhaalt dat, op bevel van den Romeinschen Senaat, de schriften tegen den Heidenschen godsdienst uitgegeven, openbaar voor de oogen van 't volk verbrand werden.

Hoeveel ongelukkigen hebben voor het gerecht, in het gevang en op het schavot niet bekend, dat de lezing van slechte boeken en gazetten de oorzaak was van hunne misdaden en van hun ongeluk ?

* * *

Is het huisgezin eene rijke bron der zuiverste vreugde voor den werkenden man, het legt hem ook gewichtige verplichtingen op. En eerst en vooral heeft hij te zorgen dater godsdienst en godsvrucht heerschen.

De vader immers is de eerste plaatsvervanger Gods in zijn huis, en om zoo te zeggen zijn hoogepriester, en als dusdanig moet hij met den rechter Josuë die schoone woorden kunnen spreken : « Ik en mijn huisgezin, wij willen den Heer dienen ». Dat moet ook, vader, uwe leus zijn. « Houdt gij u niet bestendig in de vreeze Gods, uw huis zal welhaast te niet gaan ».

De godsdienst is voor het huis gelijk een dak, een beschermgewelf. In een huis zonder dak kan men op den duur niet blijven wonen.

In den zomer, zoolang de zon bij dage hare warmte en weldoende stralen zendt, zoolang de nachten zelve nog zoet zijn, zou men er lichtelijk eenige weken overbrengen zonder zijne gezondheid te kort te doen ; steken intusschen de winden op en razen de stormen, komen de lange nachten met hunne koude en de winter met sneeuw en ijs, zoo zouden welhaast de inwoners van zulk huis ziek worden en van ellende en gebrek omkomen.

Zoo gaat het met een huisgezin waar er geen godsdienst is.

Zoolang men jong, sterk en gezond is, zoolang het eerste vuur der liefde brandt, zoolang er nog overvloed is en kruis noch lijden zijn het huis komen overvallen, zoolang, zeg ik, kan men geluk en vrede smaken ; men kan lachen, schertsen en vroolijke liederen zingen.

Maar eens dat men elkaar gewoon is, eens dat men wederzijds die gebreken begint te bemerken, die de liefde gedoken hield, eens dat er kinderen komen die goed moeten opgevoed worden, wil men er later geene schade of schande van halen, dan heeft men in een huis zonder godsdienst raad noch daad ; men begaat misslagen ; men zinkt dieper en dieper, en heeft zooveel te meer o geluk en onvrede, naarmate men in 't begin vroolijker en lichtzinniger aangelegd had.

Dat is de ondervinding van duizenden mannen — mannen niet alleen die in het zweet huns aanschijns moeten werken voor het onderhoud van hunne familie, maar van zulken zelfs die hunne fortuin met millioenen tellen.

Daarom, bondt den godsdienst in uw huisgezin, hij zal er staf en steun voor u zijn in lijden en in vreugde, en zegen brengen voor tijd en eeuwigheid.

Wedstrijd

TUSSCHEN MAATSCHAPPIJEN VAN ONDERLINGEN BIJSTAND EN LIJFRENTE

De Gewestelijke Christene Bond der erkende maatschappijen van Onderlingen Bijstand en Lijfrente van Limburg heeft dit jaar eenen wedstrijd ingericht tusschen hare aangesloten maatschappijen.

Iedere maatschappij bekomt het recht een harer leden, welke zich jegens haar meest verdienstelijk heeft gemaakt, tot de belooning voor te stellen. Deze voorstelling moet gedaan worden op de reeds uitgestuurde vragenlijst en dit vóór 1e September aanst.

Een keurraad door den Bond benoemd zal onder deze personen vijf vergulde, tien zilveren en vijftig bronzen eeremetalen met even zooveel kunstvolle diplomas uitdeelen. De overige voorgestelde personen zullen ieder een diploma van eervolle melding ontvangen.

De uitdeeling dier onderscheidingen zal geschieden te Hasselt op 27 September aanst.

De maatschappijen welke bij vergetelheid den bijzonderen omzendbrief met vragenlijst niet ontvangen hebben, kunnen dezen aanvragen bij den heer bestuurder van het Secretariaat der Maatschappelijke Werken, Havermarkt 43, Hasselt.

Daags voor de Kiezingen,

voelt het geuzenbladje zeer wel waar het schoentje het nijpt.

Het liberaal orgaantje randt ons aan omdat wij het publiek de ongodsdienstige en sectarische gevoelens doen kennen welke de tongersche geuzerij bezielen.

Moest men het geuzenbladje gelooven, dan zou de godsdienstige kwestie niets in de kiezingen te zien hebben ; enkel zouden de openbare werken in aanmerking moeten genomen worden.

Bij tijd en bij stond zullen wij aan onze lezers toonen hoe onbekwaam, hoe onbehendig en hoe lichtzinnig de voormalige liberale gemeentebesturen te werk gingen in zake van openbare werken.

Wat nu de werken aangaat door de huidige regeering bevolen, welken lof kan daaruit het geuzenbladje zijne vrienden toezwaaien, mits deze werken door een catholiek schepencollege uitgevoerd werden ?

Al het ijdel gekef van het liberaal blaadje zal er niet in lukken onze christelijke en verstandige bevolking om den tuin te leiden.

Onze medeburgers zijn standvastiglijk gehecht aan het Geloof en aan de godsdienstige overleveringen hunner voorvaders. Zij weten dat het in de kiezingen andere zaken geldt dan eene kwestie van plaveiing of verlichting der straten. Zij herinneren zich de vervolgingen en de plagerijen van allen aard waarvan de katholieken de slachtoffers waren in den noodlottigen tijd toen eene sectarische liberale meerderheid over het bewind der stadszaken beschikte. De hatelijke en razende artikelen welke het geuzenblaadje zich niet schaamde te schrijven tegen den Godsdienst, tegen de parochiale Geestelijkheid, tegen de Zusters der Hospitalen, tegen de E. P. Minderbroeders zijn nog tegenwoordig aan het geheugen van eenieder.

Wat nu den geest van grenzeloze onverdraagzaamheid aangaat waarvan de liberalen ons nog onlangs nieuwe blijken gegeven hebben, tijdens de hernieuwing van het mandaat der catholieke leden der besturen van onze liefdadigheidsgestichten, niedaar nog een punt over hetwelk onze tegenstrevers eene strenge rekening tijdens de aanstaande gemeentekiezingen zullen te geven hebben. Wat het geuzenbladje er ook over moge schrijven, wij blijven volharden in de meening dat de kieskwestie op het terrein der principen zal gesteld worden. Wij zullen binnen kort de gelegenheid hebben lang en breed op dit alles t rug te komen.

En het zal het geraas en het getier van het geuzenbladje niet zijn dat er in zal lukken de kieskwestie op een ander terrein te brengen.

Hemelvaart van Maria.

Wanneer wij de verheven waardigheid, macht en glorie der Hemelkoningin aanschouwen en denken aan de nauwe betrekking welke er bestaat tusschen Haar en ons, dan voelt zich ons hart bewogen door eene heilige vreugde. Met de kerk zingt het mee in vreugdevolle klanken « Gaudeamus in Domino ». Laat ons vol vreugde zijn op dezen glorievollen dag van Maria's ten hemelopneming, op den dag harer kroning ; laat ons blijde lofliederen aanheffen in gezelschap der engelen en heiligen, welke haren troon omringen, want Zij is de uitverkoren Dochter van God, de Moeder ders Scheppers, de Troosteres der bedruktten, de Hulp der christenen, de Hoop der zondaren, de Steun der rechtvaardigen, de Moeder van alle menschen.

Gaudeamus. Hemel en aarde, engelen en menschen, heiligen en zondaren, gelukkigen, rijken, geleerden en ongelukkigen, armen, lijdenden, onwetenden, dat allen op dezen dag hunne bede sturen tot Maria, dat allen haar gelukwenschen, dat aller zucht en wensch zich richte naar boven, naar het land der zaligheid, het land van Onzen Vader en van Onze Moeder in volmaakt geluk en eenige vrede.

Wees dan gegroet, o Moeder van Barmhartigheid, Moeder van ons, arme bannelingen in dit dal van leed en tranen ! Zie op ons genadig neder, boor onze zuchten en ons weeklacht, die tot uw Moederhart opstijgen, red ons uit de duizende biederlagen, op den weg van ons aardsch leven, door den duivel gespannen, en toon ons een maal, van aanschijn tot aanschijn, de gezegende vrucht uws lichaams, Jesus.

Salve Regina ! Wees gegroet, o Koningin.

Elken dag na de H. Mis stijgt deze bede uit den mond des volks tot Maria, zoo niet altijd met de opmerkzaamheid en den eerbied, welke de waardigheid der Hemelkoningin vordert, dan toch met den goeden wil van een stamelend kind.

Salve ! Wees gegroet. Zoo sprak de engel Gabriel Maria toe bij de aankondiging van de Menschwording van Gods Zoon ! Zoo sprak hij haar toe met den diepsten eerbied, welke ooit een hemelvorst aan een mensch betuigd heeft en te recht ; immers de mindere moet de meerdere groeten, en nietteg-nstaande de verheven plaats welke Gabriel in den hemel bekleedt, nietteg-nstaande zijne geestelijke natuur, zijne verheven gaven, zijne nabijheid bij God, is Maria om hare onbevlekte ontvangenis en zuiverheid en om hare waardigheid van Moeder des Heeren ver verheven boven de engelen en aartsengelen. Daarom buigt hij eerbiedig voor Maria en erkent Haar, aldus groetend, als zijne Meesteres en Koningin.

Salve ! Wees gegroet, o Maria, want indien de Engelen, zoo hoog verheven, U eerbiedigden en hulde brachten als aan hunne Koningin en Meesteres, is h t meer nog voor ons een plicht en eene noodzakelijkheid dien zelfden groet tot U te richten, op dezen dag. Gij zijt in de hemelsche glorie gezeten naast Gods eeuwigen troon, met den koninklijken mantel der liefde omhangen, met de kroon der koninklijke macht versierd, met den scepter, die alle vijandelijke krachten verplettert, in de haard, en wij, arme schepselen, gewond door de erfsmet, wij liggen in het stof der ellende, des lijdens, der zonde ; ware het niet dat gij ook, o Maria, onze Moeder zijt, zouden wij onze blikken tot U niet durven verheffen ; Gij zijt zoo hoog geplaatst en wij zijn zoo laag en, helaas ! zoo min waardig door U b mind te worden. Doch, omdat Gij onze Moeder zijt, al zijt Gij ook Koningin, richten wij op dezen dag onze smeekgebeden tot U. Eene moeder immers voelt eenen bijzonderen aantrek in de ellenden van haar kind ; hoe ellendiger h t kind is, d s te meer heeft het de hulp der moeder noodig en des te meer vo lt deze zich gedrongen haar kroost ter hulp te spoeden. Omdat Gij onze Moeder zijt en omdat gij ook koningin zijt, nemen wij tot U, o Maria, onze toevlucht. Uw moederhart is brandend van liefde en uwe waardigheid van Hemelkoningin geeft ons de verzekering, dat Gij *kunt* verleenen alles wat de moederliefde U ingeeft.

Wees gegroet, o Koningin, edele afstammelinge van David, Moeder van den koning der koningen ! « De koningin, zegt de profeet, is aan de rechterhand geplaatst, dragende een gouden kleed en met allerhande soort van edelgesteenten versierd. De H. Joannes zag haar sdragende eene kroon van 12 sterren, schoon als de maan, schitterend als de zon ». De H. Vaders noemen haar de « smeekende almacht » omdat Maria almachtig is door hare voorspraak, terwijl God almachtig is van natuur.

Maria is koningin des Hemels, want zij omringd is door de kooren der engelen, welke als hoveliugen altijd bereid zijn op Maria's wenken te gehoorzamen, en waar slechts God zijn zetel boven haren zetel heeft geplaatst.

Koningin der aarde, waar zij regeert met de liefde eener moeder, met de edelmoedigheid en de pracht eener koningin.

Hare oogen volgen de schreden harer aardsche kinderen, hare ooren luisteren voortdurend naar hunne gebeden en smeekingen, hare handen zijn altijd geopend om weldaad te verspreiden, hare armen altijd uitgesterkt om wonden te verbinden en afgedwaalden in de verloorene liefde te omhelzen.

Koningin der hel ; voor haar beven de helsche dwingelanden, welke in het eeuwige duister kaarsetanden en door haar worden alle helsche plannen, tegen Gods kerk gericht, verijdeld. Ten allen tijde en nooit te vergeefs, werd Maria aangeroepen als de onoverwinnelijke strijdster tegen de ketterijen en dwalingen, welke in de kerk wilden binnensluipen onder het kleed der huichelarij en der hervorming.

« Wie is zij die daar opkomt, verschrikkelijk als een leger in slagorde geschaard ? »

Nooit zal men tot Maria zijne toevlucht in bekoringen of kwellingen des duivels nemen, zonder hare hulp te erlangen.

Daarom neemt Zijne Heiligheid de Paus en, op zijne aanmaning en voorbeeld, de christene wereld tot Maria zijne toevlucht, zoo dikwijls het een of ander gevaar Petrus's scheepje bedreigt.

Volgen wij, katholieke Belgen, dit voorbeeld en dat onze gebeden dan talrijk en vurig in dezen oktaaf van Maria's hemelvaart ten hemel stijgen.

DE H. ROCHUS.

(16 AUGUSTI.)

Wij denken onze lezers aangenaamte zijn door hun, ter gelegenheid van het Patroonfeest van St-Rochus, eene beknopte levensbeschrijving van dezen grooten Heiligen mede te deelen.

De H. Rochus werd geboren ten jare 1284 te Montpellier in Frankrijk. Zijne geboorte werd aanzien als een geschenk des Hemels en als de vrucht van de gebeden zijner ouders. Geene kinderen hebbende en reeds verre op hunne jaren zijnde, hadden zij hunne toevlucht genomen tot de Allerheiligste Maagd Maria om van den Hemel eenen erfgenaam te bekomen, die een heilig gebruik van hunne goederen zou maken en gansch aan den dienst van God zou toegewijd zijn. Hunne gebeden en vurige wenschen werden verhoord ; en Rochus was dat kind des gebeds. Zijne ouders, die zeer rijk waren in tijdelijke goederen, maar rijker toch nog in deugden en goede werken, waakten met alle mogelijke zorg over zijne opvoeding en wist n hem van jongs af eene diepe godsdienstigheid en eene vurige liefde tot de Allerheiligste Maagd in te boezemen. Hunne zorg was niet vruchteloos : hun kind nam toe in jaren en in deugd en groeide op in eene zeer zeldzame onschuld.

* * *

Als Rochus den ouderdom van 20 jaren bereikt had, verloor hij zijne ouders, die in den Hemel het loon hunner goede werken gingen ontvangen. Hij werd alzoo meester van eene zeer rijke erfenis, door zijne ouders aan hun eenig kind achtergelaten. Hadde hij gewild, hij hadde zijn leven in weelde en genot kunnen overbrengen ; hij hadde zich niets moeten weigeren ; hij hadde een aardsch geluk kunnen genieten, dat in de oogen der wereld benijdens waardig mocht heeten. Maar het bedriegijk en vergankelijk genot der wereld kon het hert van den deugzamen jongeling niet bekoren ; hij verkreef teel zijner ouders viel hem versmadelijk tegenover het hemelsch erfteel, dat hij betrachtte. Hij overwoog de tijdelijke ontbechting van alle tijdelijke goederen, welke de Zaligmaker van zijne uitgelezen leerlingen vereischte, en hij besloot de evangelische armoede te omhelzen, waar zooveel h iligen het voorbeeld van gegeven hebben. Hij deelde aan de armen zooveel van zijne inkomsten uit, als 't hem mogelijk was. Daar hij nog te jong was om naar b liefte over zijne goederen te beschikken, liet hij er de besturing van over aan zijnen oom, zijns vader broeder ; hij kleedde zich als pelgrim en vertrok naar Rome.

* * *

Zijn verlangen was zijn leven ten dienste te stellen der naastenliefde. Op zijne pelgrimsreis vernam hij dat in veel steden van Italie de pest heerschte ; in plaats van die vreeselijke plaats te vluchten en op zijne stappen weer te keeren, nam hij het heldhaftig besluit zijn leven aan de verpleging der pestkranken toe te wijden.

De eerste stad waar hij zijn liefdewerk verrichtte, was Acquapendente in Toscane ; en, nauwelijks was Rochus daar of de pest verminderde en hield er wijd en zijd geheel de stad. De Heer verheerlijkte zijne liefde met wonderwerken. Menigmaal was Rochus' tegenwoordigheid in eene stad genoeg om ze aanstonds van dien schrikkelijken geesel te verlossen.

Hij diende alzoo de pestkranken in verschillige steden van Italie, tot dat hij eindelijk, zelf te Piacentia van de vreeselijke plaag aangetast en door de ondankbare burgers gedwongen werd de stad te verlaten. De beproeving zeker viel hard en zwaar, doch Rochus doorstond ze met vreude. Te midden eener wilderuis vond hij eene arme en verlatene hut tot schuilplaats. Besmet met de pest, was hij daar van alle hulp der menschen beroofd. Doch God verliet zijnen dienaar niet, die hem ook te midden dier beproeving zoo getrouw bleef. Een jachthond, zoo wordt er verhaald, bracht Rochus uit een naburig kasteel het noodige voedsel ; en er ontstond tevens bij zijne arme verblijfplaats eene wonderbare bron, waaraan hij zich laalde en zijne wonden leschte.

Wanneer hij van de ziekte hersteld was, wijdde hij zich opnieuw aan de verpleging der pestzieken toe ; doch er wierd hem van 's Hemels wege te kennen gegeven, dat hij naar zijn vaderland moest terugkeeren, waar nog grootere beproeving hem wachtte.

Op zijne geboorteplaatsaangekomen, waar zijn oom nog altijd zijne eigendommen bestierde, werd Rochus door achteloosheid niet erkend ; men hield hem evenwel voor eenen bespieder en hij werd van zijnen eigen oom in eenen akeligen kerker opgesloten en tot levensdurige gevangenis verwezen. 't Was enkel na zijnen dood, dat men kende wie hij was. Zijn oom beweende bitter zijnen misslag, en deed h t lichaam van zijnen neef zoo luisterrijk mogelijk begraven, terwijl God door een groot getal wonderen de heiligheid van zijnen uitgelezen dienaar veropenbaarde.

In het vervolg der tijden, werden menigvuldige steden door de aanroeping van den H. Rochus van de pest verlost of bevrijd en thans nog wordt hij bijna heel de christene wereld door als bijzondere beschermheilige tegen pest en andere besmettelijke ziekten aangeroepen.

NIEUWS
uit de stad en de provincie.

St-Janskerk te Tongeren. — Zoodag aanstaande, Feest van St-Rochus. Om 9 ure 's morgends, zal het Zangkoor de 4de Plechtige Hoogmis, in *la bemol*, van onzen geachten stadgenoot, den heer Inspecteur Jos. Libot, uitvoeren.

Na de Hoogmis, rond 10 ure, zal de vermaarde St-Rochusprocessie, haren jaarlijkschen omgang doen door de straten der parochie.

Deze week werd het 200-jarig Jubelfeest gevierd van de oprichting der Broederschap van den H. Rochus in onze stad. Een plechtig triduum heeft te dezer gelegenheid in de St-Janskerk plaats gehad. De sermoenen, met veel talent gepredikt door den Eerw. *P. Casier*, C. S. S. R. werden telkens door eene groote menigte bijgewoond. De sluiting van dit triduum heeft zondag, om 4 1/2 ure namiddag plaats, door het plechtig Lof en het *Te Deum*.

De processie van zondag zal dit jaar bijzonder luisterrijk zijn. Nieuwe groepen zullen er deel aan nemen, en, door bijzondere toelating der geestelijke overheid, zal het Mirakuleus beeld van den H. Rochus den godsvruchtigen stoet vergezellen.

Vele onzer medeburgers zullen zich waarschijnlijk herinneren dat dit feit niet meer heeft plaats gehad sedert het jaar 1866, toen de vreeselijke cholera ziekte in onze stad heerschte, en er zoo talrijke slachtoffers maakte.

Geen twijfel dus of, gelijk alle jaren, eene talrijke menigte van wijd en zijd zal toestroomen om aan deze processie deel te nemen.

* * *

Wetenswaardige bijzonderheden aangaande de broederschap van *SINT-ROCHUS*, opgericht in de parochiale kerk van *St-Jan*, te Tongeren op 6e Januari 1703.

TITEL EN OPSCHRIFT VAN HET OUD REGISTER DER BROEDERSCHAP.

Tot meerder eere Godts,

Register van het loffelijck *Broederschap van den H Rochus* opgerecht in de parochiale kercke van S. Iean Baptist binnen de stadt Tongeren. begonst int IAER 1703. den 8 Januarij op de H.H. drij Coningen dagh, begiftight ende verçiert met diverische schoone Aflaten, gunsten ende privilegien voor de Broeders ende Susters des selve, vergunt door onsen *Alderheijlighsten Vader Clemens den XI.* Paus van Romen, ende door onzen genadigen Bisschop ende Prince van Luijck' geapprobert soo hier na van wordt tot wordt is volgende.

TER DIEN TIJDT,

Den Eerw. Heer Daniel Peeters Plebiien deser stadt.

LAETEN DEZER KERCKE.

Den Heer Herman van den Bosch, schepen en alt-Burr.	Den Eerwaeb. Heer Ioandes Cluts, der rechten Licentiaet Schepen en alt-Burr. dezer stadt.
Sieur Martinus Noelmans,	Br. Arnold Ouwers.
Sieur Gaspar Andreas Hubens.	Br. Guillium Cornelij.
Sr Martinus Noelmans.	Sr Arnold Ouwers.

Der Jouck, Secretaris.
Custer :
Heer Petrus Alexander Pisart
Pastor tot Offelken.
Oader-Custer
Christianus Bloemen.

† Josephus Clemens van Beieren.

DE MOORD in den Tunnel.

24ste VERVOLG.

Dat denkbeeld scheen ingang bij mevr. Graham te vinden, ten minste zij antwoordde :

— Dat is mogelijk, ik hoop dat het zoo is. Het is alleen uwe schooaheid, die hem geboeid houdt, niets anders. Als ge die verliest, zal hij weer tot mij terugkeeren, daar ben ik vast van overtuigd.

Er klonk een geheimzinnige bedreiging in haren toon, wat kon die beduiden ?

— En zooals ge weet, gieg Vera voort, die zich haastte om van haar gemeend voordeel gebruik te maken, zooals ge weet, wensch ik niets liever, dan hem nooit meer terug te zien. Het zeit alleen, dat ik hier over u zit, is het beste bewijs, dat ik niets vuriger verlang dan van hem weg te komen en uit zijne nabijheid te geraken. Als ge wilt zal ik gaarne Engeland verlaten om zoo ver mogelijk van hier weg te komen ; geen enkele band bindt mij aan het vaderland.

— Als gij weggaat, zal hij u volgen al was het tot aan het einde der wereld. Ik ken hem maar al te goed en weet, dat moeilijkheden zijn iever slechts prikkelen om ze te boven te komen. Zoolang gij blijft leven, bevallig en schoon als nu, zoolang zal hij u liefhebben. Misschien hebt gij gelijk en is het géene liefde, dat heb ik zelve ook reeds meermalen gedacht, het schijnt wel of gij hem betooverd hebt en eerst als die betoovering verbroken is, zal hij tot mij terugkeeren, ja, dan zal hij tot mij terug keeren !

Droomend herhaalde zij de laatste woorden, vouwde de handen en staarde langs Vera heen in de vale schemering, die in het vertrek was, als een beeld van wanhoop, dat zelfs den ergsten vijand zachter gestemd moest hebben. Het gieg haar als den speler, die alles op een worp — David Maddox' liefde — gezet heeft ; het bezit dier liefde was de eenige hoop, het eenige richtsnoer van haar leven en daden.

Vera beproefde op haren stoel van houding te veranderen, maar de touwen waren zoo vast gebonden, dat zij zich niet bewegen kon en met door schaamte en verontwaardiging gloeiende wangen vroeg zij :

— Waarom hebt gij mij zoo vastgebonden ?

— Maar ik kan, als het noodig is, toch om hulp roepen ?

— Dat zou u niet helpen. Zooals ik u reeds zegde, is er in dit huis niemand. Het huis, waar ge zoo juist vandaan komt — Glen Ravon — moge eenzaam gelegen zijn, het ligt nog niet half zoo verlaten als dit. Roep maar om hulp, als ge wilt ; ik geef u volkomen vrijheid om dat te doen.

Weer lachte mevrouw, een schamper, verachtelijk lachje, dat Vera woedend driftig maakte. Het kostte haar de grootste moeite die drift meester te worden en na een oogenblik van schijnbare kalmte te vragen :

— En wat zijt gij nu van zin met mij te doen, moet ik hier gevangen gehouden worden ?

Zij kreeg geen antwoord, maar mevr. lachte nog altijd. Vera klemde hare tanden op elkander en vroeg fluisterend :

— Wilt ge mij vermoorden ?

— En zou ik geen gelijk hebben, als ik dat deed ? Er zijn duizenden misdaden om heel wat geringere oorzaak gepleegd. Het zou niet meer dan eene rechtvaardige wraak zijn. Het leven is slechts dan het leven waard, als het ons gelukkig maakt, maar als alle uitzichten op dat geluk verdwenen zijn, heeft het zijne bestemming gemist. Gij hebt mij alles ontnomen, wat aan mijn leven eenige waarde kan geven, het zou niet meer dan billijk zijn, als ik in ruil daarvoor uw leven nam.

Vera was den laatsten tijd waarlijk niet gelukkig geweest, ja, nog meer, dikwijls had zij zich zoo grenzeloos rampzalig en ongelukkig gevoeld, dat meermalen de wensch bij haar opgekomen was, den dood als een welkomen verlosser uit hare ellende te kunnen begroeten. Maar nu zij zoo van aangezicht tot aangezicht met het gevaar stond en zijnen verstikkenden adem haar reeds dreigde te beroeren, kwam hare jeugd en gezond frisch leven tegen dat denkbeeld in opstand. Ze was nog maar twintig jaar, veel te jong om te sterven, terwijl het leven nog als een gesloten boek voor haar lag. En nu, zou zij geweldadig omgebracht worden ! Neen, dat zou te vreeselijk zijn ; al haar moed ontzonk haar en doodsbleek met wijd geopende verwilderd starende oogen, steunde zij :

— Ge kunt niet meenen, wat ge daar zegt, ge zult toch niet zoo ontzettend wreed en onmeedoogend zijn ?

— Ge hebt mij ook wreed en onmeedoogend behandeld.

— Neen, neen, nu beoordeelt ge mij verkeerd, nooit in mijn leven heb ik iemand met opzet leed gedaan. Ik zou, als gij het gewild hadt, u liefgehad hebben zooals ik mijn vader liefgehad heb. Ja, dat is de volle waarheid. Ik hunkerde naar liefde en genegenheid, toen ik naar de Grange kwam. Mijn hart smachtte er naar.

— En heeft uw vader dien honger niet gestild ? klonk het hoonend van tusschen de bleeke lippen.

— Neen, hij had altijd iets zonderlings, het was alsof er altijd iets tusschen ons stond, dat mij belette vertrouwelijk met hem te werd n. Hij was ook zoo veranderd en geleek niet meer op den vader mijner jeugd, dien ik liefhad, en op wien ik trotsch was. Herinnert gij u nog, hoe hij was, toen gij met hem trouwdet ?

— Die snaar badt ge niet moeten roeren, want nu herinner ik mij, dat ik reeds toen zijn hart met u moest deelen. Hij hield van u, een klein schoolmeisje, altijd meer dan van mij en uw geluk was altijd zijne eerste gedachte. Ge ziet dus, dat ik goede redenen heb om u te haten, en dat van het begin af aan, onze belangen tegenstrijdig geweest zijn.

— Maar dat alles is toch geheel buiten mijne schuld ?

— Maar dat verandert niets aan de zaak zelf. Misschien is het een onafwendbaar noodlot dat op ons rust. De wereld schijnt ons eenmaal te klein te zijn voor ons beiden.

Het arme meisje zweeg, al hare bedenkingen waren uitgeput, en op alles wist mevrouw eene bittere tegenwerping te maken. Zij voelde zich doodziek en afgemat, de onbewegelijk gebonden ledematen werden stijf en koud, en zij huiverde bij de gedachte hoe slim de booze vrouw alles overlegd en behandeld had.

Het was heel onwaarschijnlijk, dat hare verdwijning zou opgemerkt worden, want er was niemand, die opsporingen naar haar zou doen, behalve David, bij wien wel nooit het denkbeeld zou opkomen, dat zij het slachtoffer van zulk een sluw verraad geworden was ; hij zou eenvoudig meenen, dat zij voor hem gevlucht was. Doodmoe leunde zij haar hoofd tegen den rug van den stoel, sloot de oogen en was op het punt in zwijm te vallen, toen mevrouw haar op snijdenden toon tot de werkelijkheid terugrip.

— Nu, val maar niet flauw, ik heb geen water of brandewijn bij de hand, om u weer bij te brengen, en ik ben nog niet klaar, met wat ik u te zeggen heb. Maar ik zal u toch nog omtrent een voorraam punt geruststellen — ik ben volstrekt niet van zin om u te dooden.

Deze woorden brachten Vera weer tot de werkelijkheid terug ; zij hief het hoofd op en vroeg schuchter :

— Wat wilt ge dan doen ?

En daarop trad mevrouw eenige schreden op haar toe en boog zich over de tafel om haar te antwoorden.

XXVI.

— Ik zal u het leven laten, maar ik zal u alleen van uwe schoonheid beroven ! zegde mevrouw met nadruk, juist zooals men eene slang van hare giftanden berooft. Uw gelaat heeft overal waar het zich maar vertoonde, ongeluk en ellende gebracht. Welnu, daarom moet en zal een einde komen ; voortaan zullen de mannen u niet meer met bewondering aanzien, maar integendeel vol afschuw, misschien ook vol meedoogen de oogen van u afwenden.

Vera was volstrekt niet ijdel, maar wist dat ze schoon was en had zich ook altijd in hare schoonheid verheugd. Mevrouw's woorden deden het bloed in hare aderen stollen ; zij kon niet geregeld denken, veel minder spreken en zonder te bedenken, dat de touwen waarmee zij gebonden was, haar bij de geringste beweging de hevigste pijnen veroorzaakten, beproefde zij toch zich op te richten en staarde de vrouw tegenover haar in stomme verbazing aan, terwijl Adèle Graham met groote woede op haar slachtoffer neerzag.

Zij had zich onder het uitspreken der laatste woorden tot waanzinnig wordens toe opgewonden en scheen inderdaad in haar geestvermogens gekrenkt, toen zij half waanzinnig van jaloezie en verbitterung voortging.

— Ge weet misschien niet, dat mijne moeder eene Malattin was, en dat ik niet alleen het vurige, Zuidelijke bloed van haar geërfd heb, maar zij mij ook met zeer veel en gevaarlijke vergiften en de wijze om die toe te dienen, bekend maakte. Het is eene afschuwelijke wetenschap, dat beken ik gaarne, maar ze is mij in mijn leven al meermalen uitstekend te pas gekomen. Ouder ander gaf ze mij dit, en bij deze woorden haalde zij een klein flesschen met een kleurloos vocht uit een taschken te voorschijn, dat er onschuldig genoeg uitziet, nietwaar ? en toch is het een der gevaarlijkste vergiften, want één enkele druppel op de huid gegoten, is voldoende om een vreeselijke blaar te veroorzaken, die na genezing een diep donkerrood littteeken achterlaat, dat nooit meer verdwijnt. Begrapt ge nu, wat ik bedoel ?

Ja, Vera begreep haar maar al te goed en onwillekeurig ontsnapte een zachte kreet aan hare lippen.

— O, maar het is onmogelijk, dat kunt ge niet in ernst meenen. Geene enkele vrouw die een hart in den boezem draagt, zou zoo ontzettend wreed, zoo duivelachtig kunnen handelen.

— Ik heb geen hart meer, dat is eenige dagen geleden gestorven, en nu brandt een alles verterend vuur dag en nacht in zijne plaats, zegde de vrouw woedend.

En wil ik u eens vertellen, wat er gebeurd is, terstond nadat ge de Grange verlaten hebt ? Welnu, David Maddox heeft al het mogelijke gedaan om mij van het leven te berooven — hij heeft mij van het dek van eene stoomboot in het water gestooten en gelooft nog altijd, dat ik mijn graf in den schoot der koele golven gevonden heb. En dat heeft hij alleen gedaan om den weg voor u vrij te hebben ! Gij hebt groot gelijk als ge zegt, dat mijn plan duivelachtig is, maar is de wijze waarop hij mij behandelde, geschikt om mijn hart zachter te stemmen, of liefde op te wekken voor de medeminnares, die mijne plaats inneemt ? Ik geloof, dat in dien nacht, toen ik meer dood dan leevend op het dek van eene visschersschuit klauterde, waaraan ik mij vastgeklampt had, om niet te verdrinken, niet een, maar zeven duivels bezit van mijn hart genomen hebben, en mij nu zonder ophouden kwellen. Geloof mij, zelfs gij zijt op het oogenblik niet eens zoo diep te beklagen als ik.

Toen het jonge meisje in haar verwrongen, vervallen gelaat schouwde, en de verwilderde met bloed beloopen oogen als waanzinnig zag rondblikken, gevoelde zij, dat er in de woorden van hare stiefmoeder eene treurige waarheid school.

Ze was nu wat van den eersten schrik bekomen en zon op een middel om ten minste tijd te winnen ; bij nader luizen begreep zij, dat eene poging om luid te schreeuwen en daardoor de aandacht te trekken, vergeefsche moeite zou zijn ; misschien liep zij daardoor kans de gevreesde ramp te verhaasten, want niemand was er in de buurt, die haar zou kunnen helpen. Maar bij het aanbreken van den dag moeten de herders, die het veld naar de weide dreven, het kasteel voorbijkomen, en als het haar dan gelukte, hunne aandacht te trekken, zouden zij misschien binnen komen en haar bevrijden kunnen. Volgens hare berekening moest het nu ongeveer twee ure zijn ; binnen een paar uren zou de dag aanbreken en elke minuut die verliep, was tijd gewonnen. Zij maakte de droogte lippen een wenig vochtig, vóór zij gejaagd antwoordde :

— Als gij nu reeds diep te beklagen zijt, denk dan eens hoe honderdmaal ellendiger ge u nog voelen zult, als ge uw voornemen ten opzichte van mij, ten uitvoer gebracht hebt. Bedenk eens, wat het wil zeggen, een medemensch zoo afschuwelijk te vernielen. Het is het toppunt van weerdheid.

— Het is niet weeder, dan om een medemensch in de rivier te werpen, met het doel hem daar zijn graf te doen vinden.

— Maar dat heb ik toch niet gedaan ?

— Neen, maar gij waart de aanleiding van het gebeurde. David Maddox had mij lief, mij alleen, zoolang hij u niet gezien had, en als gij niet zoo ongelukkig tusschen beiden gekomen waart, zou hij mij nog altijd liefhebben.

Mevrouw strekte hare hand uit naar het noodlottige flesschen, dat zij op tafel geplaatst had en die beweging deed Vera opnieuw sidderen.

— Ik zal u, vóór ik die bijtende geest gebruik, eerst bewusteloos maken.

(Wordt vootgezet.